

lettere, og naar den da var gennemført paa det kommunale Gebet, vilde der muligen kunne være Tale om tillige at faae den indført ved de politiske Valg, hvor det naturlige Grundlag for Forholdstalsvalgmaadens Anvendelse naturligtvis er langt sikkrere end i Kommunerne. Jeg erkjender vel, at der ligesaavel i Kjøbenhavn som i Kjøbstæderne kan være megen Trang til at sikre Minoriteternes Ret, og det forekommer mig, at der i Kjøbenhavn er endnu mere Fare for, at Maaerne skulle overvælde alle andre Elementer, end der er i Provindsbyerne. Der er jo nemlig i Kjøbenhavn ikke sat andre Grændser for Valgrettens Udøvelse end en Statteindtægt af 400 Skr., og dersom Ligningskommissionerne virkelig toge Alle med, som kunne have en saadan Statteindtægt, vilde man finde, at kun et ganske overordentlig ringe Antal af myndige Mænd blev ubeløst. Jeg tror altsaa, at der vel er Grund til at forsøge Forholdstalsvalgmaaden indført i Kjøbenhavn, men jeg tror ogsaa, at der er Grund til at forsøge den i Kjøbstæderne, og jeg tror i ethvert Fald, at man hellere maatte begynde at anvende den i de mindre Kjøbstæder, før man gik over til at anvende den i Kjøbenhavn.

Fischer: Saa vidt jeg er istend til at skjønne, har jo denne Sag nu ret taalelige Fremtidsudsigter. I Betænkningen har det ærede Flertal udtalt sig ret anerkjendende om det Forsøg, og herved er gjort paa at fyldestgjøre Grundtanke i det repræsentative System. Der er jo vel senere reist nogle Indvendinger, som jeg ret strax skal komme til at omtale, men en Anerkjendelse er dog det første Ord, Flertallet har at fremsjøre, og den høitærede Indenrigsminister har jo aabnet Udsigt til, at Sagen vil blive tagen under Overveielse gennem Ministeriet, og at vi i en kommende Samling kunne imødesee Frugterne deraf. Nu at gaa ind paa en ubefølgelig Overveielse af Enkeltheder, følgende det Exempel, som nylig blev givet af det ærede 1ste Medlem for 10de Kred, finder jeg ingen Anledning til. Jeg var tilstede ved Sagens 1ste Behandling, og jeg behøver altsaa ikke at holde 1ste Behandling paa Sagen, men der er forskjellige Udtalelser i Betænkningen, som jeg dog finder det rigtigt at knytte nogle Bemærkninger til, da det muligt kunde være, at disse Udtalelser, naar de staa uimodsagte hen, kunde give denne Forhandling et andet Præg, end det efter min Overbevisning vilde være rigtigt, at den fik. Vi møde da strax paa første Side i Betænkningen den Udtalelse, at efter denne Valgmaade kan Valgeren ikke stemme frit paa, hvem han vil af de Valgbare, og paa næste Spalte udtales den samme Tanke med spærret Skrift saaledes, at „Valgere, som ikke vilde stemme paa nogen af de fremkomne Lister, kunne ikke afgive Stemme, og paa Valgbare, som ikke staa paa Listerne, kan der ikke stemmes“.

Man skalde altsaa tro, at det i vort politiske Liv var noget Splinternyt, som her er foreslaaet, og dog kjende vi det overmaade godt Altsammen. Det er jo nemlig, endogfaa i stærket Stikelse, det Selsamme, vi have ved Folkethingsvalgene. Det nytter lidet, at en Mand sidder hjemme i sin Stue og grunder paa, hvem han nu skal stemme paa, naar han kommer til Valg. Der er et stort Udvalg, der staaar til Raadighed; de allerfleste Mand over 25 Aar ere jo valgbare, og vil han nu tage under Overveielse, hvem han skal vælge, er der et stort Udvalg at givse, og vil han nøie prøve, hvem hans Stemme skal falde paa, faaer han Reget at bestille. Men kommer han til Valget, er der ikke Andre, der kan stemmes paa end den One eller de To eller maaste de Tre, der stige op paa Valgtribunen. Er han ikke tilfreds med nogen af dem, maa han gaa sin Vej og lade være at stemme. Der have vi det Selsamme, endogfaa i stærket Stikelse, og den Vanfælgelighed, det kan have for Nogen at skaffe det Antal Stemmer tilstede, som er fornødent for at tilveiebringe en Liste, er saa ringe, at, dersom den ikke kan overvindes, kan Vedkommende ikke have den allerminste Udsigt til at virke ved sin Stemme. Jeg tror altsaa ikke, det er istand til at vække nogen stor Betænknelighed, at man ikke frit kan stemme paa, hvem man vil, thi vi have det Samme i andre Forhold, og jeg tror ikke, at lettelig Nogen er tilbøielig til at tro, at vi komme bort deraf, eller ønske, at vi komme bort deraf. Der er saa senere hen i Betænkningen opstillet en Udskillelse imellem, hvad man søger ved politiske Valg og ved kommunale Valg. Det hedder jo nemlig, at „Erfaringen viser, hvor meget Hensynet til Kandidaternes personlige Egenskaber ved de politiske Valg træder tilbage for Hensynet til deres politiske Meninger.“ Jeg skal nu ikke nærmere drøfte denne Udskillelse her mellem de personlige Egenskaber og de politiske Meninger; men jeg skal gaa over til at omtale den Analogi, som opstilles med de kommunale Valg, hvorom det hedder, at man ved de kommunale Valg lægger Hovedvægten „paa speciel Sagkundskab og paa praktisk Erfaring i Alt, hvad der vedkommer den paagjældende Kommune.“ Dertil vil jeg sige: Men mon da Sagkundskab, endogfaa speciel Sagkundskab, og praktisk Erfaring skalde være Noget, man ikke ser paa ved Rigsdagsvalgene? Jeg kan knap tro, at det er Tilfældet. (Udsigelse). Det kan vel være muligt, at man lægger stor Vægt paa den politiske Opsættelse, men hvorledes kommer den tilstede? Ja, den kommer jo dog tilstede derved, at man tænker paa visse specielle vigtige Sager, paa Vedkommendes Anstuelser derom, og derefter henspører ham til en vis politisk Retning. Ved nærmere Overveielse vil man derfor finde, at det er Sagerne, der danne Udgangspunktet for den Afgjørelse af, til hvilken politisk Retning en Mand hører, som kan